

CESTOVNÍ RUCH PO COVIDU: POSÍLENÍ DOMÁCÍHO TURISMU

EKONOMICKÉ A STRATEGICKÉ ANALÝZY

Radek Novák
radeknovak@csas.cz

Tereza Hrtúsová
thrtusova@csas.cz

Tomáš Kozelský
tkozelsky@csas.cz

research@csas.cz
www.csas.cz/research
www.investicnicentrum.cz

Česká spořitelna, a.s.
Budějovická 1518/13b
140 00 Praha 4

@Research_sporka

Shrnutí analýzy

- Celosvětový počet letů se snížil v roce 2020 meziročně o 60 % na 16,4 milionu.
- Turismus i letecká doprava zůstávají utlumeny také v roce 2021. Počet letů nad evropským nebem se na začátku října 2021 pohyboval stále o 28 % níže oproti říjnu 2019. V ČR počet letů nedosahoval ani 60% úrovně předminulého roku.
- V roce 2020 počet turistických cest po celém světě klesl oproti roku 2019 o 73 %.
- Oživení turismu nastává zejména v případě tuzemských cest. Celkové počty přenocování v Česku se již v červnu 2021 dostaly na předcovidovou úroveň, EU je na zhruba 70 % úrovně před pandemií.
- V dubnu 2020, kdy došlo k prvním větším lockdownům, se přeshraniční turismus zastavil. Podíl „domácích“ přenocování tak v EU skokově narostl, na více než 80 % (v roce 2019 se blížil 50 %).
- Do ČR ve 2. čtvrtletí 2021 zavítalo nejvíce turistů z Německa (více než 57 tisíc=10x méně než v 2Q/2019) a ze Slovenska (více než 53 tisíc=4x méně). Na třetím místě je pak Polsko, ze kterého do ČR zavítalo necelých 20 tisíc turistů=10x méně oproti 2Q/2019.
- V roce 2019 přesáhl počet cest z ČR do zahraničí s pobytem na minimálně 4 noci v hotelu či v podobném hromadném ubytování 3,5 milionu. Po pandemii se počet cest Čechů do zahraničních ubytovacích zařízení dramaticky propadl o 71 % na 1,02 milionu.
- Výrazný propad zaznamenaly také cesty tuzemských rezidentů do zahraničí organizované cestovní kanceláří či agenturou. Rok 2020 znamenal velmi výrazný pád počtu zájezdů, ve srovnání s rokem 2019 o 77 %.
- Dle údajů MMR se počet cestovních kanceláří v ČR za poslední dva roky snížil z 851 na 626, tedy o 225.
- Z hlediska objemu peněz, které Češi utratili v zahraničí, letošním letním prázdninám jasně dominuje Chorvatsko. Dle dat České spořitelny tam klienti v průběhu července a srpna 2021 utratili prostřednictvím kartových transakcí více než 655 tisíc korun. V Chorvatsku došlo v srpnu 2021 k nárůstu objemu plateb kartou o 67 % oproti srpnu 2019.
- Růst plateb kartou za ubytování dosáhl podle dat České spořitelny v letošním roce svého vrcholu v průběhu dubna, kdy se platby meziročně zvýšily o 250 % (oproti hodnotám z roku 2019 však byly v dubnu stále nižší o 73 %). K růstu objemu kartových transakcí za ubytování oproti roku 2019 začalo docházet až v průběhu července, srpna a září letošního roku (průměrně o 39 %).
- Kartové transakce u cestovních kanceláří stále nedosahují hodnot předkrizového roku 2019. V průběhu letních měsíců července a srpna 2021 byly kartové transakce u cestovních kanceláří oproti těmto měsícům roku 2019 nižší o 23 % resp. 27 %.

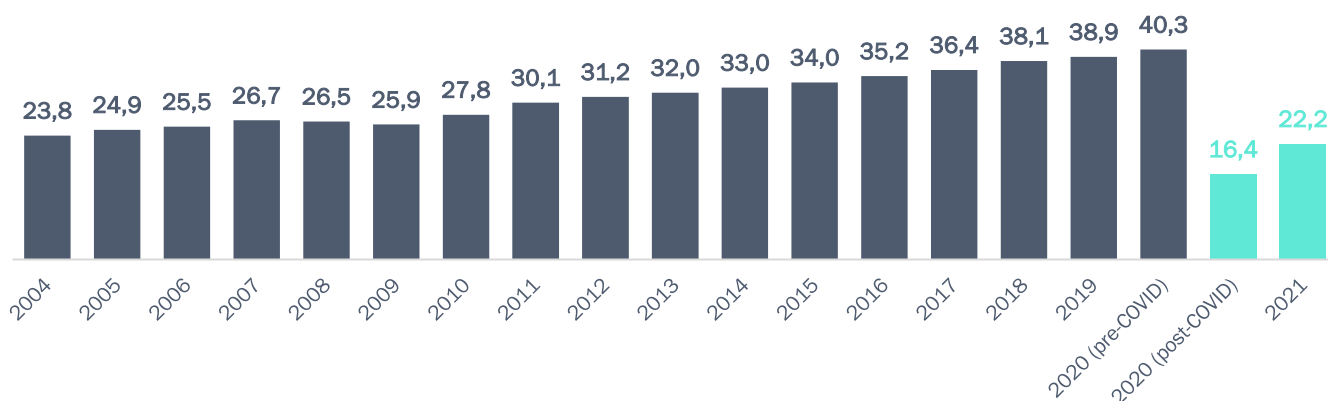
Obsah

1 Cestovní ruch ve světě	3
2 Cestovní ruch v Evropě.....	5
3 Cestovní ruch v ČR	7
3.1 Příjezdový cestovní ruch.....	7
3.2 Cesty českých residentů do zahraničí	8
3.3 Cesty českých residentů v tuzemsku	10
4 Cestovní kanceláře a agentury v ČR.....	11
4.1 Přehled a vývoj trhu.....	11
4.2 Ceny zájezdů.....	12
4.3 Kartové transakce za ubytování a cestovní kanceláře v ČR	13

1 Cestovní ruch ve světě

Pandemie koronaviru zasáhla drasticky jak cestovní ruch, tak leteckou dopravu po celém světě. Celosvětový počet letů se snížil v roce 2020 meziročně o 60 % na 16,4 milionu letů. Pro rok 2021 je počet letů odhadován na 22,2 mil., tedy stále zhruba na polovinu hodnoty předkoronavirového roku 2019.

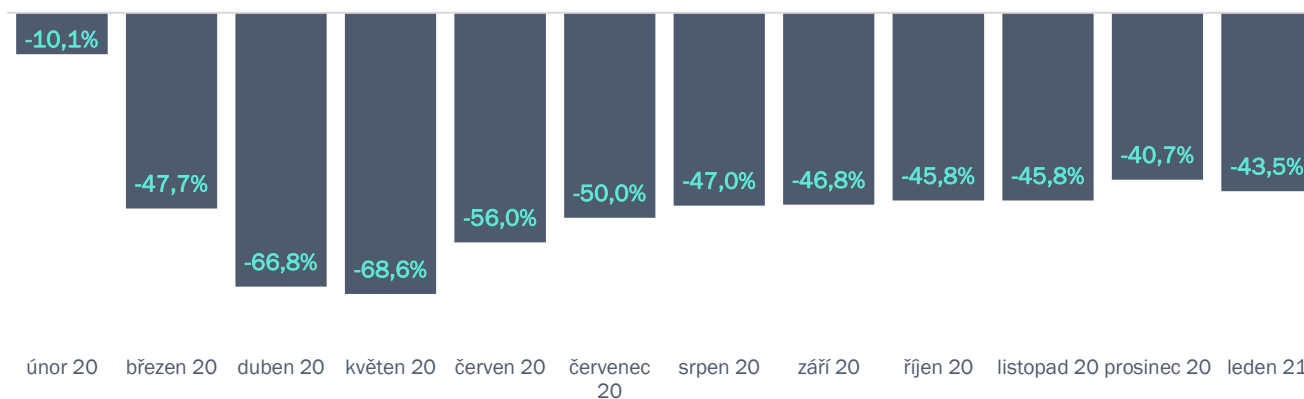
Celosvětový počet letů od roku 2004 (v mil.)

Zdroj: IATA

Rok 2020 byl tedy pro letecký průmysl v dlouhodobém horizontu tím nejhorším a ani rok 2021 nebude probíhat v režimu plného zotavení. Největší propad zaznamenal celosvětový letecký provoz v dubnu a květnu 2020, kdy počet letů meziročně poklesl o téměř 70 %.

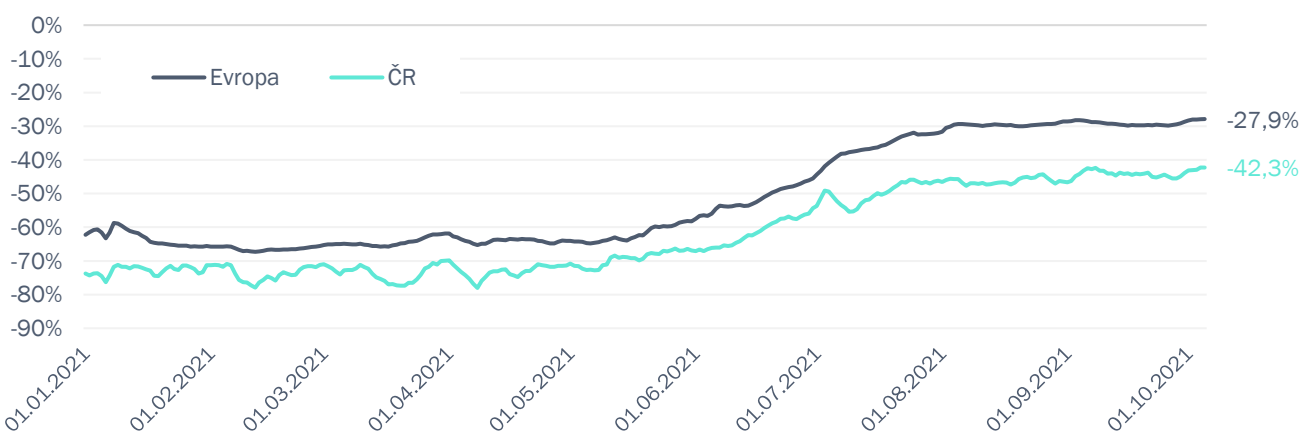
Meziroční změna v počtu letů v důsledku pandemie Covid19 (%)

Zdroj: IATA

Mezinárodní turistický ruch a letecká doprava zůstávají utlumeny i v průběhu letošního roku. Počet letů nad evropským nebem se na začátku října 2021 pohyboval stále o 28 % níže, než v říjnu roku 2019. V ČR byl tento rozdíl ještě výraznější, počet letů dosahoval ani ne 60% úrovně předminulého roku.

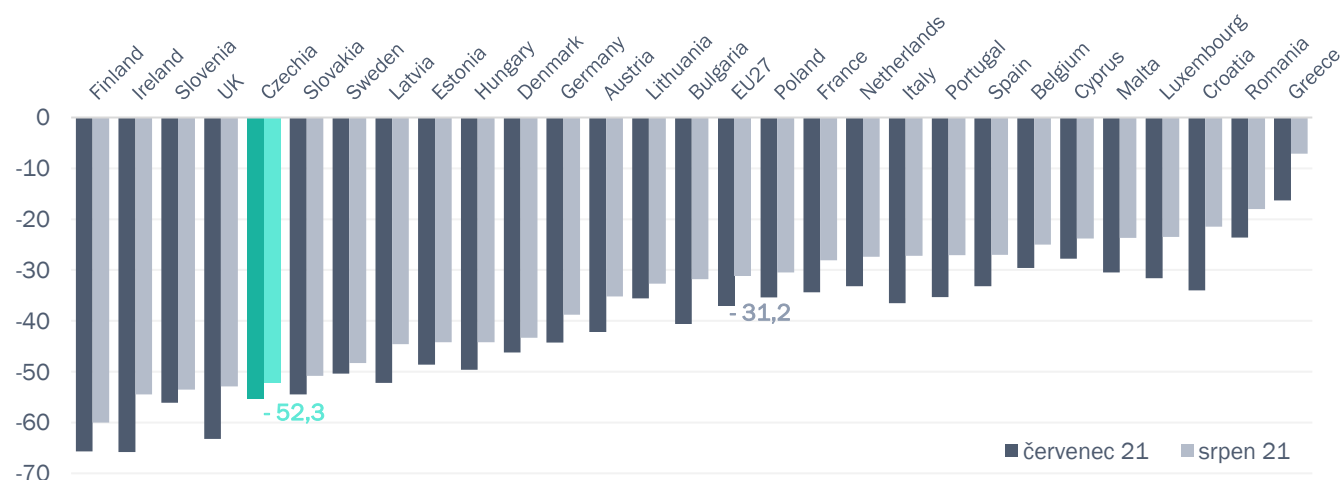
Rozdíl počtu letů v roce 2021 proti roku 2019 (v % k danému dnu v roce 2019; 7denní průměr)

Zdroj: Eurocontrol

V případě jednotlivých zemí EU došlo v průběhu srpna 2021 k největšímu poklesu letů ve Finsku (-60 % proti srpnu roku 2019), Irsku (-55 %) a Slovinku (-54 %). Česká republika je v rámci EU čtvrtou nejvíce zasaženou zemí co do počtu uskutečněných letů – v srpnu došlo k poklesu letů o 52,3 % proti srpnu roku 2019. Srpnový průměr za EU činí 31,2 %.

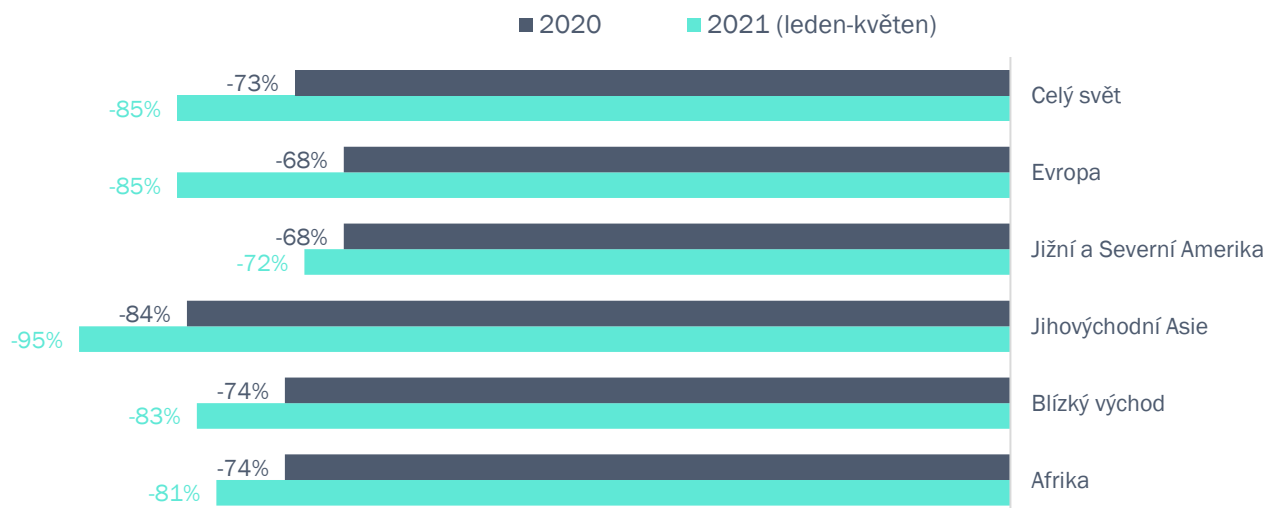
Komerční lety v zemích EU a UK (změna v červenci a srpnu 2021 vůči červenci a srpnu roku 2019, v %)

Zdroj: Eurostat

Přeshraniční turistický ruch přitom netrpí v době koronaviru jen v EU, ale po celém světě. Přitom začátek roku 2021 byl ještě horší, než rok 2020, kdy pandemie vypukla. V roce 2020 počet turistických cest po celém světě klesl oproti předpandemickému roku 2019 o 73 %. V prvních pěti měsících roku 2021 to bylo dokonce o 85 %. Ušetřen přitom nezůstala žádná část světa.

Pokles počtu mezinárodních turistických cest v době Covid19 (v %, 2019 = 100 %)

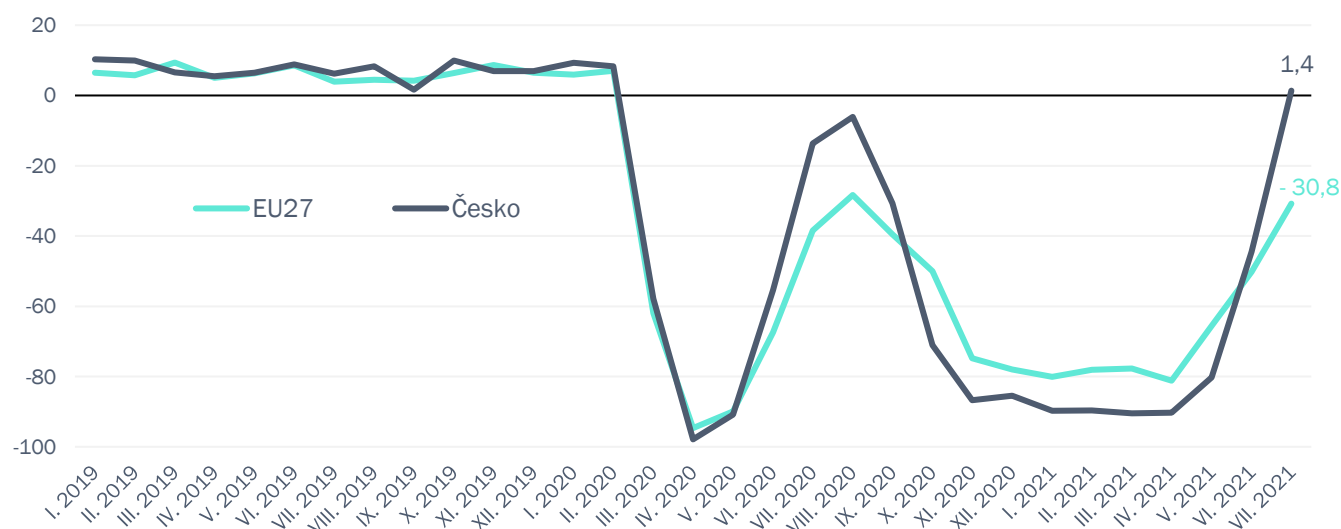

Zdroj: Statista, UNWTO

2 Cestovní ruch v Evropě

Srovnání dat „předcovidového“ turismu s vývojem roku 2020 a 2021 ukazuje období „lockdownů“ a rozvolňování, které většinou přicházelo v letních měsících, kdy vývoj v počtu nakažených i díky méně „příznivému“ období pro šíření respiračních onemocnění umožňoval opětovné cestování. To však s příchodem podzimu a dalších přijatých opatření dostalo další ránu. Očkování a snižování počtu těžkých případů pomáhá znovu nastartovat turistický ruch, který se však orientuje z velké míry na tuzemské lokality. Celkové počty přenocování v Česku se už tak dostaly v červnu 2021 na předcovidová data, EU je však stále o třetinu nižším počtu.

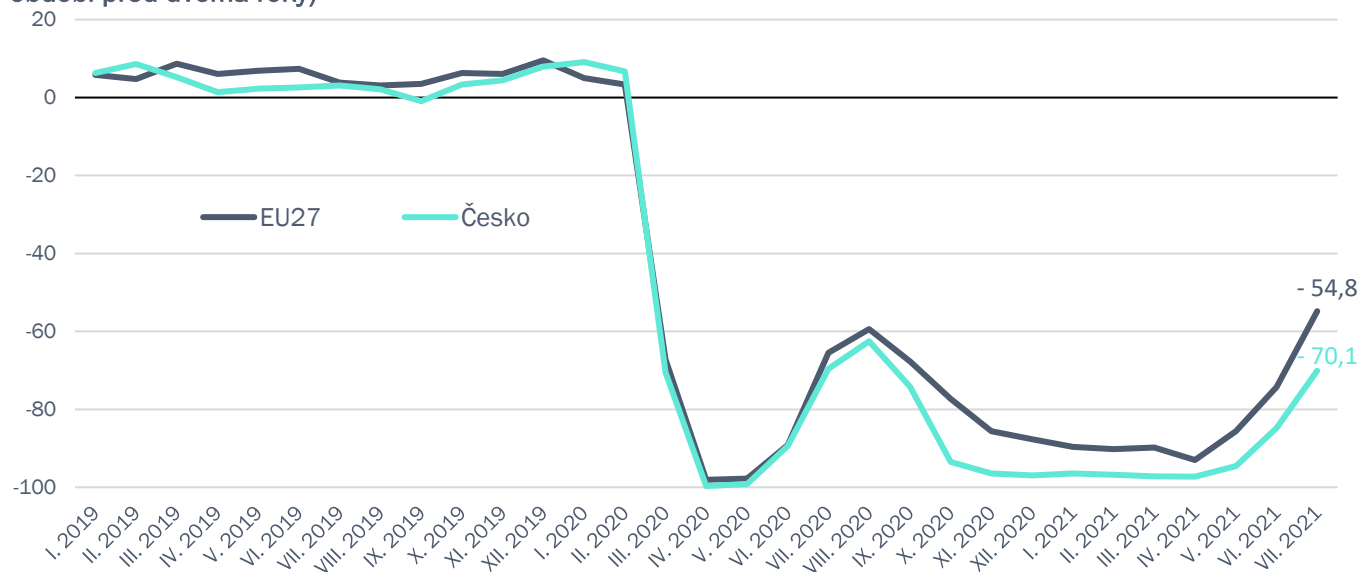
Noci rezidentů strávené v turistických ubytovnách v tuzemsku i v zahraničí (procentuální změna oproti stejnému období před dvěma roky)

Zdroj: data Eurostat; vlastní zpracování

V případě Česka se však za „oživením“ počtu přenocování skrývá hlavně tuzemský turistický ruch, který tak určitým způsobem kompenzuje výpadek zahraničních turistů do ČR. Některé destinace (například Praha) však jsou stále pod svými dlouhodobými průměry. Češi v zahraničí ještě tolik nevyužívají ubytování jako byli zvyklí dříve. Je to dáno také covidovou situací oblíbených zahraničních turistických destinací. Češi jsou tak v případě ubytování v zahraničí stále hluboko číslu předchozích let.

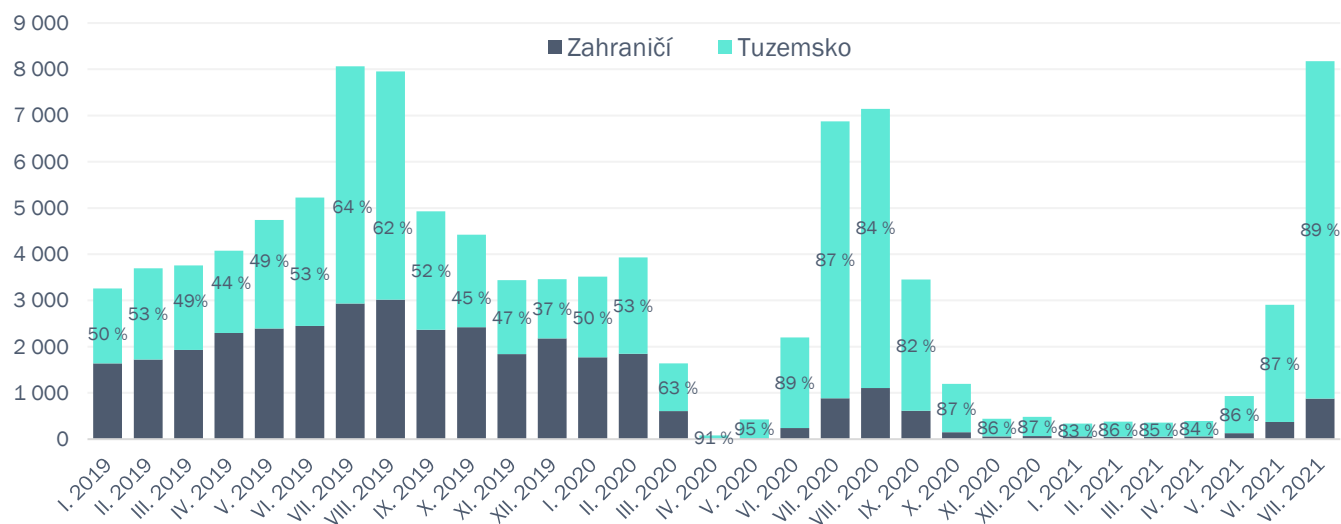
Noci rezidentů strávené v turistických ubytovnách pouze v zahraničí (procentuální změna oproti stejnému období před dvěma roky)

Zdroj: data Eurostat; vlastní zpracování

Zvýšená obliba tuzemských možností ubytování je dobře patrná na podílu strávených nocí v ubytovacích zařízeních. V roce 2019 se podíl přenocování v turistických ubytovnách v tuzemsku blížil k 50 %. V dubnu 2020, kdy došlo k prvním větším lockdownům, se turismus zastavil, a to hlavně ten přeshraniční. Podíl „domácích“ přenocování tak skokově narostl, na více než 80 %.

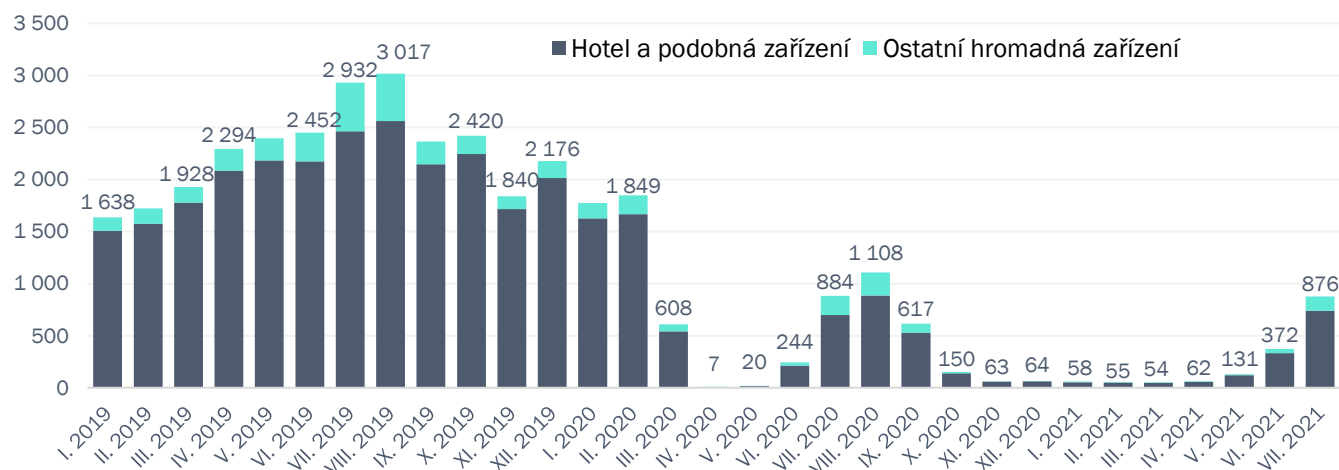
Vývoj počtu přenocovaných nocí v turistických ubytovacích kapacitách českých rezidentů (v tisících; podíl nocí v tuzemsku)

Zdroj: data Eurostat; vlastní zpracování

Vliv koronavirové krize se projevil především na počtu strávených nocí v zahraničí, v případě výběru druhu ubytování turisté stále více jak z 85 % preferují hotely a podobná zařízení.

Počet nocí v zahraničí českých rezidentů dle ubytování (v tis.)

Zdroj: data Eurostat; vlastní zpracování

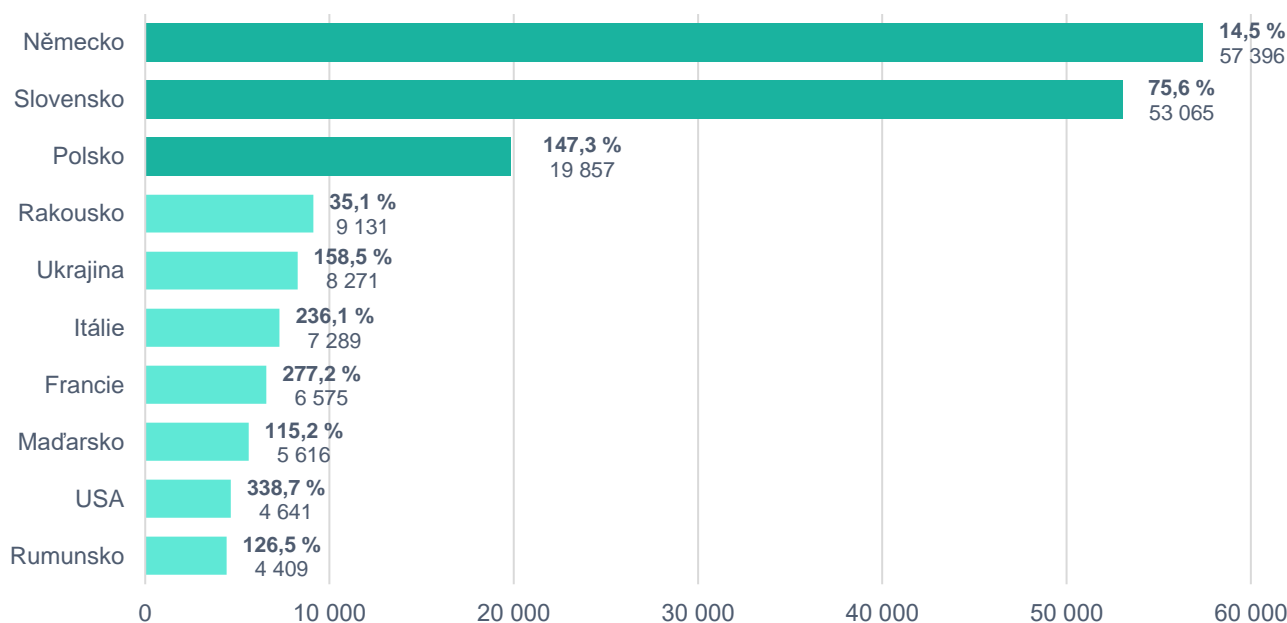
3 Cestovní ruch v ČR

3.1 Příjezdový cestovní ruch

Z hlediska příjezdového cestovního ruchu do ČR ve 2. čtvrtletí roku 2021 pčicestovalo nejvíce turistů z Německa (více než 57 tisíc) a ze Slovenska (více než 53 tisíc). Na třetím místě je pak Polsko, ze kterého do ČR zavítalo necelých 20 tisíc turistů. Z deseti uvedených zemí zaznamenal největší meziroční přírůstek počet turistů z USA (+339 %), z Francie (+ 277 %) a z Itálie (+236 %).

Ve stejném období roku 2019 do ČR vycestovalo více než 570 tisíc turistů z Německa, tedy 10x více oproti 2. čtvrtletí 2021. Ze Slovenska ve 2Q/2019 do ČR zavítalo téměř 200 tisíc turistů, tedy 4x více, než ve 2Q/2021. Rovněž v případě Polska k nám přijelo zhruba o 10x méně turistů než před pandemií koronaviru. Ta rovněž proměnila žebříček destinací, ze kterých do ČR přijíždí nejvíce turistů. Například v roce 2019 byla na 4. místě Čína, která v datech za 2Q/2021 nefiguruje ani v první desítku zemí.

Zahraníční turisté v ČR: TOP10 zemí (počet za 2Q/2021; meziroční změna oproti 2Q/2020)

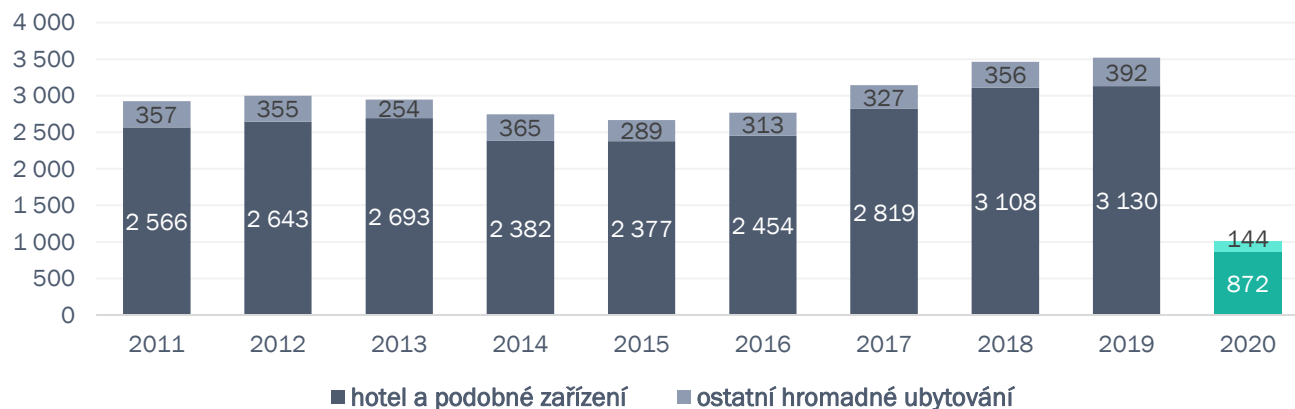

Zdroj: ČSÚ

3.2 Cesty českých residentů do zahraničí

Výjezdový cestovní ruch z ČR zažíval až do roku 2019 velký vzestup. V roce 2019 přesáhl počet cest do zahraničí s pobytem na minimálně 4 noci v hotelu či v podobném hromadném ubytování poprvé 3,5 milionu. Ještě v roce 2015 čítal tento počet o 850 tisíc cest méně. Pak však přišel covid a počet cest Čechů do zahraničních ubytovacích zařízení se dramaticky propadl o 71 % na 1,02 milionu.

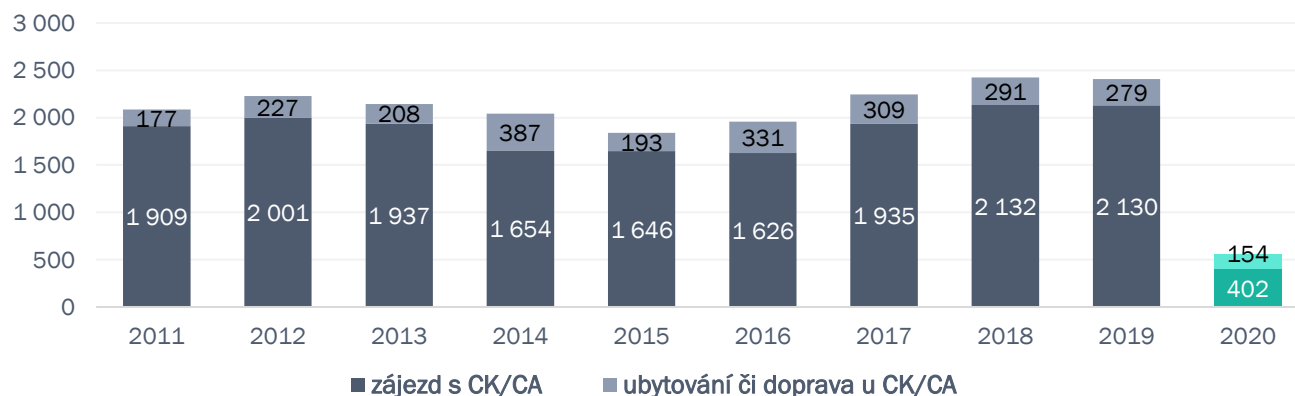
Počet **delších** cest českých residentů do zahraničí v tis. (4 a více přenocování)

Zdroj: ČSÚ; Pozn. Nezahrnuje ubytování u příbuzných a známých

Obdobný vývoj zažily v posledních letech i cesty tuzemských residentů do zahraničí organizované cestovní kanceláří či agenturou. Jediným malým rozdílem bylo, že vrchol byl dosažen už v roce 2018, v roce 2019 došlo k velmi mírnému poklesu počtu zájezdů o 0,6 %. Rok 2020 pak znamenal velmi výrazný pád počtu zájezdů, ve srovnání s rokem 2019 o 77 %.

Počet **delších** cest českých residentů do zahraničí v tis. (4 a více přenocování)

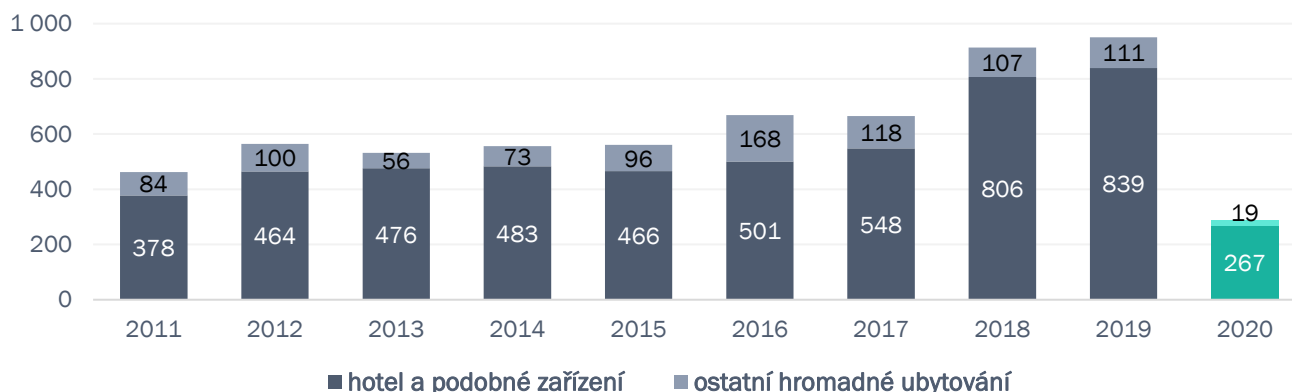

Zdroj: ČSÚ; Pozn. Nezahrnuje individuální organizaci cest

Kratší cesty Čechů do zahraničních hotelů a dalších ubytovacích zařízení (na 1-3 noci) zaznamenaly v předcovidových letech ještě bouřlivější vývoj než ty delší. Jejich počet se proti roku 2011 zdvojnásobil na 950 tisíc v roce 2019. V roce 2020 ovšem vlivem ztíženého přeshraničního cestování a pandemické krize následoval propad o 70 % na necelých 300 tisíc.

Počet kratších cest českých residentů do zahraničí v tis. (1-3 přenocování)

Zdroj: ČSÚ; Pozn. Nezahrnuje ubytování u příbuzných a známých

Z hlediska objemu peněz, které Češi utratili v zahraničí, letošním letním prázdninám jasně dominuje Chorvatsko. Dle dat České spořitelny tam klienti v průběhu července a srpna 2021 utratili prostřednictvím kartových transakcí více než 655 tisíc korun. Objem plateb kartou v Chorvatsku rostl v letošních letních měsících jak oproti stejnému období loňského roku, tak oproti létu v předcovidovém roce 2019. V případě Chorvatska došlo v srpnu 2021 k nárůstu objemu plateb kartou o 67 % oproti srpnu 2019.

Objem plateb kartou v zahraničí (seřazeno dle objemu v srpnu 2021)

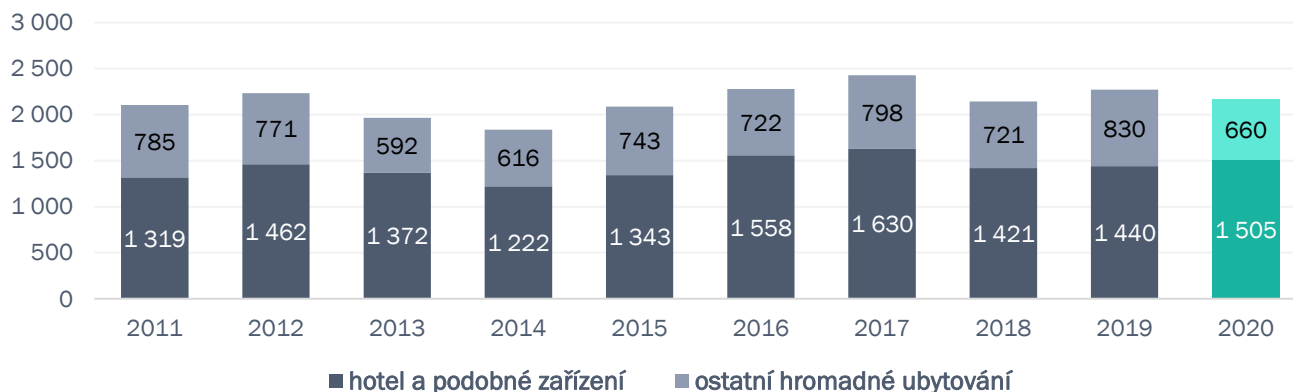
objem (v Kč)	Červenec 2021	rozdíl 2021/2020	rozdíl 2021/2019	Srpen 2021	rozdíl 2021/2020	rozdíl 2021/2019
Chorvatsko	351 481 087	82 %	66 %	303 967 541	62 %	67 %
Rakousko	177 990 447	33 %	25 %	167 864 410	32 %	27 %
Itálie	227 775 073	268 %	17 %	166 733 001	123 %	36 %
Slovensko	173 421 017	-16 %	-8 %	160 439 860	-22 %	-17 %
Německo	155 347 491	23 %	-1 %	148 466 957	19 %	-4 %
Polsko	127 007 186	13 %	0 %	143 490 759	27 %	13 %
Řecko	74 663 227	119 %	48 %	61 800 704	64 %	38 %
Španělsko	80 392 622	219 %	20 %	60 670 719	133 %	6 %
Maďarsko	39 612 713	53 %	-10 %	48 529 192	55 %	14 %
Francie	61 059 061	71 %	-10 %	42 879 492	29 %	-16 %
Bulharsko	30 319 754	82 %	9 %	35 101 831	64 %	7 %
Slovinsko	37 172 771	121 %	24 %	34 589 726	196 %	28 %
Nizozemsko	14 954 370	37 %	-12 %	14 483 377	28 %	-5 %
Švédsko	10 497 463	215 %	-18 %	12 636 517	161 %	-4 %
UK	9 865 367	-11 %	-78 %	12 465 804	8 %	-68 %
USA	10 363 066	209 %	-79 %	12 139 335	258 %	-77 %
Norsko	4 847 893	87 %	-68 %	9 068 268	157 %	-31 %
Rusko	9 293 208	135 %	-46 %	8 486 903	94 %	-45 %
SAE	3 146 158	768 %	-35 %	5 557 559	328 %	17 %
Austrálie	630 490	-24 %	-75 %	886 759	66 %	-62 %
Thajsko	1 049 836	-30 %	-83 %	801 718	-29 %	-82 %
Nový Zéland	102 123	-68 %	-84 %	109 612	-43 %	-82 %
ostatní státy	216 627 709	126 %	-15 %	216 488 405	108 %	-12 %

Zdroj: Česká spořitelna; Celková suma plateb (v Kč), kterou v červenci a v srpnu 2021 zaplatili klienti v zahraničí (POS + ATM) + meziroční změny v %

3.3 Cesty českých residentů v tuzemsku

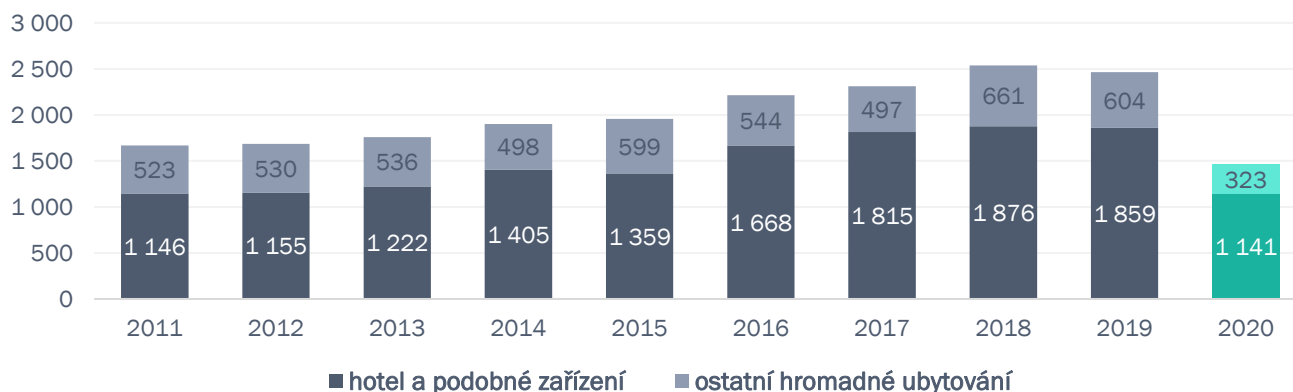
Kvůli pandemickým překážkám při cestě do cizích zemí Češi preferovali v loňském roce dovolenou v českých ubytovacích zařízeních. Počet delších cest do nich v roce 2020 vlivem dvou uzavírek klesl jen o 5 %, což nelze považovat za špatný výsledek. Počet kratších cest do tuzemských ubytovacích zařízení se však loni propadl mnohem více, mezitím o 40 % (vlivem méně víkendových a prodloužených pobytů)

Počet **delších** cest českých residentů v tuzemsku v tis. (4 a více přenocování)

Zdroj: ČSÚ; Pozn. Nezahrnuje ubytování u příbuzných a známých

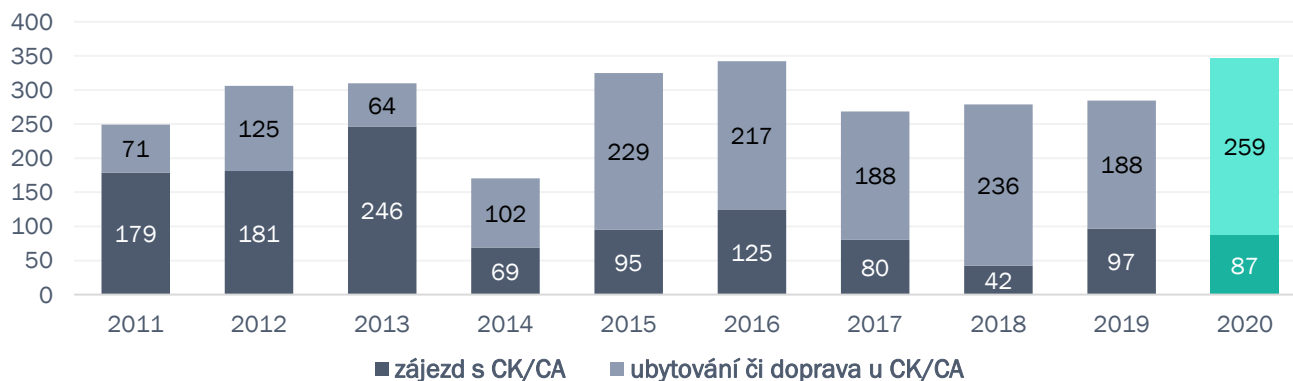
Počet **kratších** cest českých residentů v tuzemsku v tis. (1-3 přenocování)

Zdroj: ČSÚ; Pozn. Nezahrnuje ubytování u příbuzných a známých

Přeshraniční cestovní ruch byl v roce 2020 silně omezený, a tak se některé cestovní kanceláře a agentury více specializovaly na tuzemské pobyty. Delší tuzemské turistické cesty zprostředkované cestovní agenturou či kancelářím tak loni stouply o 22 % na téměř 350 tisíc.

Počet **delších** cest českých residentů v tuzemsku v tis. (4 a více přenocování)

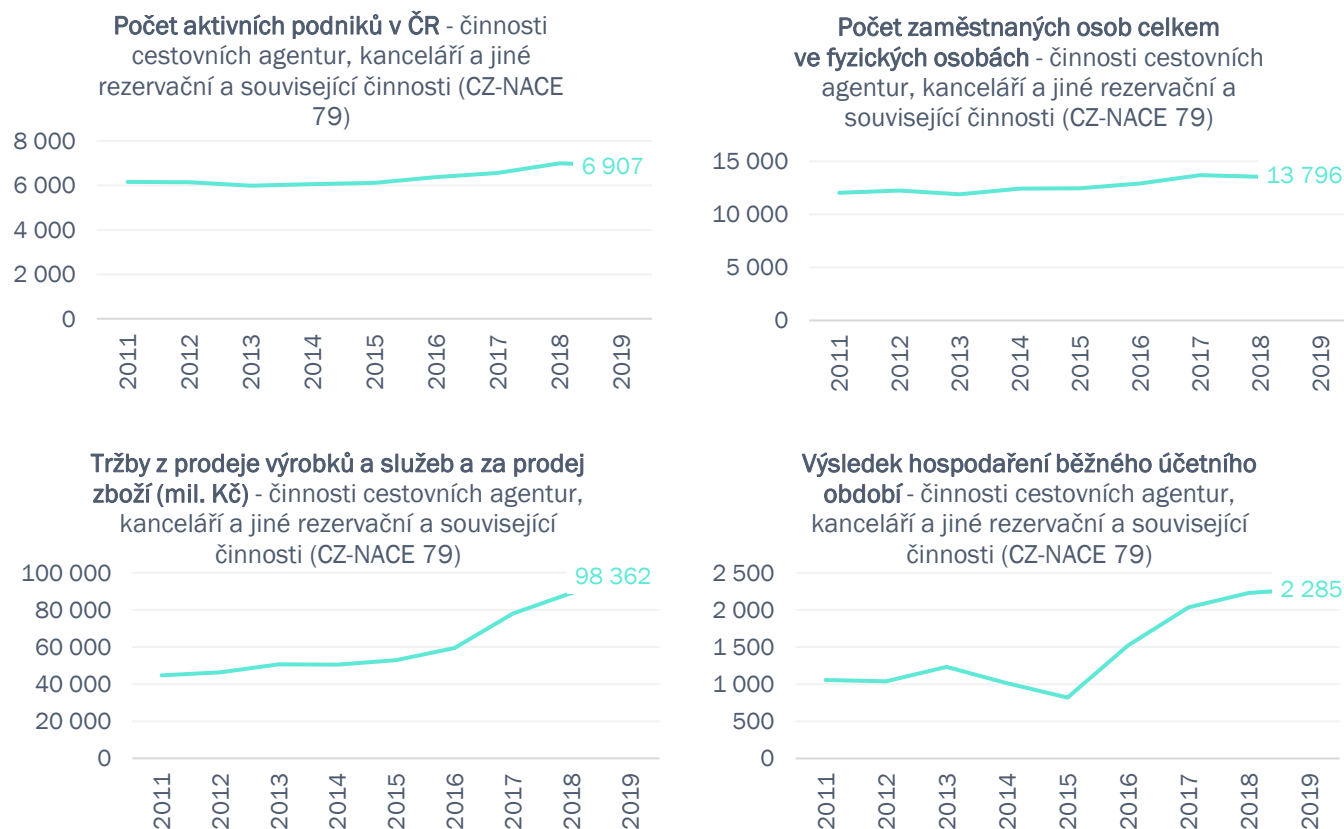

Zdroj: ČSÚ; Pozn. Nezahrnuje individuální organizaci cest

4 Cestovní kanceláře a agentury v ČR

4.1 Přehled a vývoj trhu

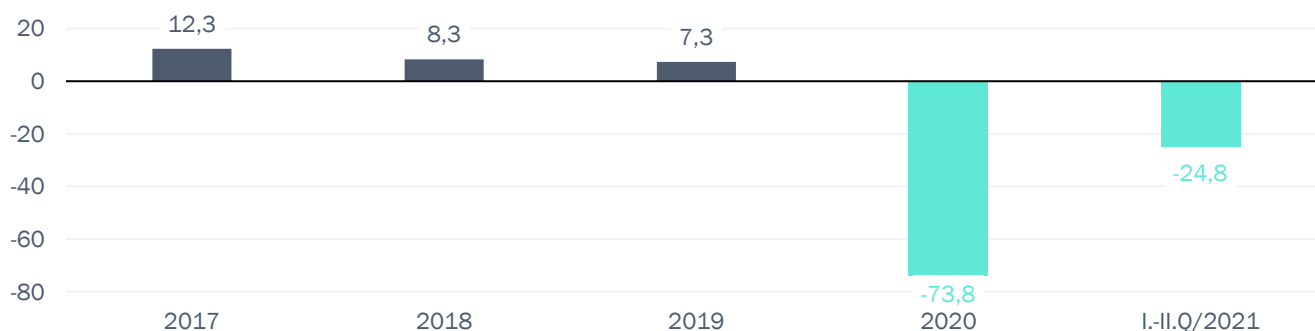
Podle dat ČSÚ bylo v roce 2019 v ČR téměř 7 tisíc aktivních podniků (tzn. jak obchodních společností, tak podnikajících fyzických osob) v oddíle CZ-NACE 79, kam patří cestovní kanceláře, agentury a jiné rezervační činnosti. Většina z nich byla jen malá, o čemž svědčí celkový počet zaměstnaných osob – necelých 14 tisíc, tedy v průměru dva zaměstnanci na jeden podnik. Celkové tržby tohoto oddílu dosáhly v roce 2019 podle dat ČSÚ 98,3 mld. Kč a zisk činil 2,3 mld. Kč. Všemi daty ale zamával rok 2020.

Zdroj: ČSÚ

Tržby cestovních kancelářů a agentur a dalších podniků působících v oboru stoupaly až do roku 2019 poměrně výraznými tempy. V roce 2020 se ale propadly na čtvrtinovou úroveň, což by znamenalo na zhruba 26 mld. Kč. V meziročním srovnání se pak ještě více snížily i v prvním pololetí roku 2021. Tento údaj je ale ovlivněn i tím, že v 1. čtvrtletí roku 2020 ještě koronavirová krize nepropukla naplno.

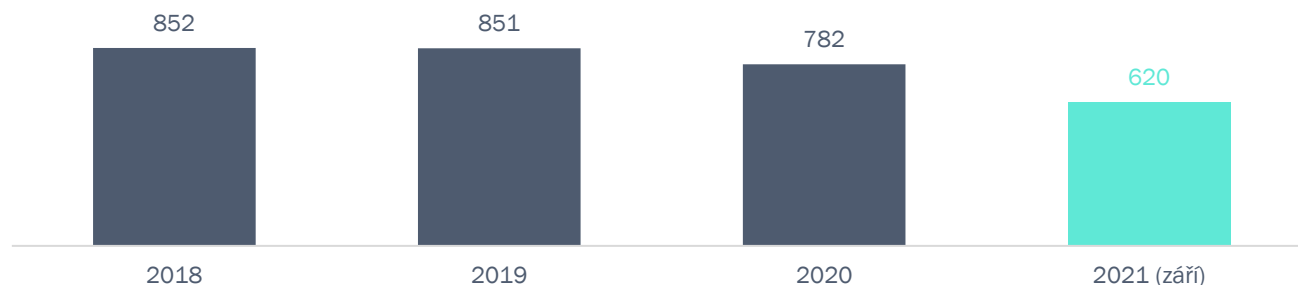
Vývoj tržeb v činnosti cestovních agentur, kancelářů a jiné rezervační činnosti (v %, meziroční změny, běžné ceny)

Zdroj: ČSÚ

Statistiku o počtu aktivních cestovních kanceláří v ČR sleduje Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Podle ní se počet cestovních kanceláří v ČR za poslední dva roky snížil z 851 na 626, tedy o 225. Ministerstvo sice uvádí, že u mnoha z nich šlo jen o přerušení živnosti a že k úpadku došlo v posledních dvou letech jen u 16 cestovních kanceláří, dopady bezprecedentní pandemické krize na trh cestovních kanceláří se však ještě pravděpodobně projeví.

Počet aktivních cestovních kanceláří v ČR (ke konci období)

Zdroj: MMR

Podle posledních údajů z trhu to vypadá, že většina aktivních cestovních kanceláří by neměla mít zásadní problémy s proplácením **voucherů**, které v době pandemie vydala. Dohromady podle [odhadu](#) České asociace pojišťoven (ČAP) vydaly cestovky za zájezdy vouchery všech typů (tedy nejen podle zákona lex voucher, ale i vlastních) v hodnotě 2,4 mld. Kč. Poukazů podle zákona nazývaného lex voucher bylo vydáno cca 55 000 za 830 mil. Kč, přičemž většina byla proplacena v termínu do 15. září. Podle ČAP zbývalo v polovině října [proplatit](#) zhruba 40 mil. Kč. Některé kanceláře uváděly jako důvod nevrácení peněz chybějící kontakt na klienty, jiné – především menší cestovky – slibují vrátit peníze do konce roku. Lze však očekávat, že část ze zbývajících neproplacených částek nakonec uhrazena nebude a klienti se budou muset o své nároky soudit.

V roce 2021 nemusely cestovní kanceláře posílat nic do **státního garančního fondu**, který pomáhá chránit nároky klientů zkrachovalých kanceláří. Příští rok to ale [podle ministerstva pro místní rozvoj](#) má být 0,03 % ročních tržeb. Ministerstvo si od návrhu vyhlášky slibuje navýšení financí ve fondu o 7,5 až 9 milionů korun. Garanční fond se využívá v případě úpadku cestovní kanceláře, kdy zajištění nestačí na kompenzaci zákazníků. Momentálně je v něm zhruba 60 mil. Kč, letos se z něj například doplácely peníze klientům zkrachovalé CK Pragotour Plus.

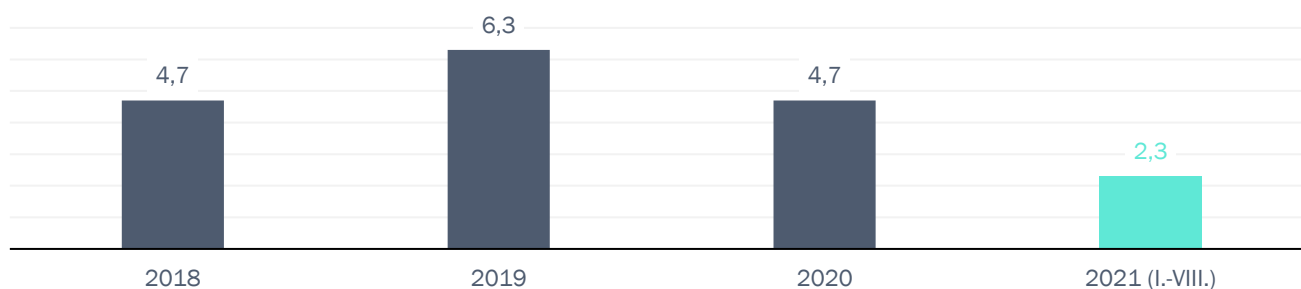
Na přelomu roku 2020 a 2021 vyhlásilo Ministerstvo pro místní rozvoj **finanční podpory** cestovním kancelářím, návazně navíc velkým cestovním kancelářím, cestovním agenturám a průvodcům cestovního ruchu. Přehled podpor, které byly vypláceny, je [zde](#). V současné době poskytuje Národní rozvojová banka (dříve ČMZRB) program [COVID Záruka CK](#), který má prostřednictvím bankovních záruk pomoci cestovním kancelářím a agenturám získat pojištění pro případ úpadku, které je pro ně ze zákona povinné. Maximální výše záruky činí 4 mil. Kč.

Právě získat povinné pojištění proti krachu za rozumných podmínek bude pro cestovní kanceláře asi největší výzvou příštích měsíců. **Pojištění pro případ úpadku** si cestovní kanceláře [sjednávají](#) u domácích pojišťoven, které se na případném plnění podílejí asi ze třetiny. Větší část pak pokrývají zahraniční zajišťovny. Jenže ty se nechtějí na zárukách cestovek podílet v takové míře či za takovou cenu jako dříve. Některým cestovním kancelářím končí pojištění již v průběhu podzimu, většině ke konci roku. [Podle odhadů pojišťoven nemusí na pojistku proti úpadku dosáhnout až třetina z na trhu aktivních cestovních kanceláří.](#) Více např. [zde](#).

4.2 Ceny zájezdů

Povědomí o vývoji cen zájezdů může poskytnout statistika ČSÚ, která v rámci měření inflace sleduje i index cen dovolených s komplexními službami v ČR. V posledních třech letech se ceny dovolených zvyšovaly o více jak 5 % ročně:

Meziroční index spotřebitelských cen - dovolená s komplexními službami (v %, domácnosti v ČR)

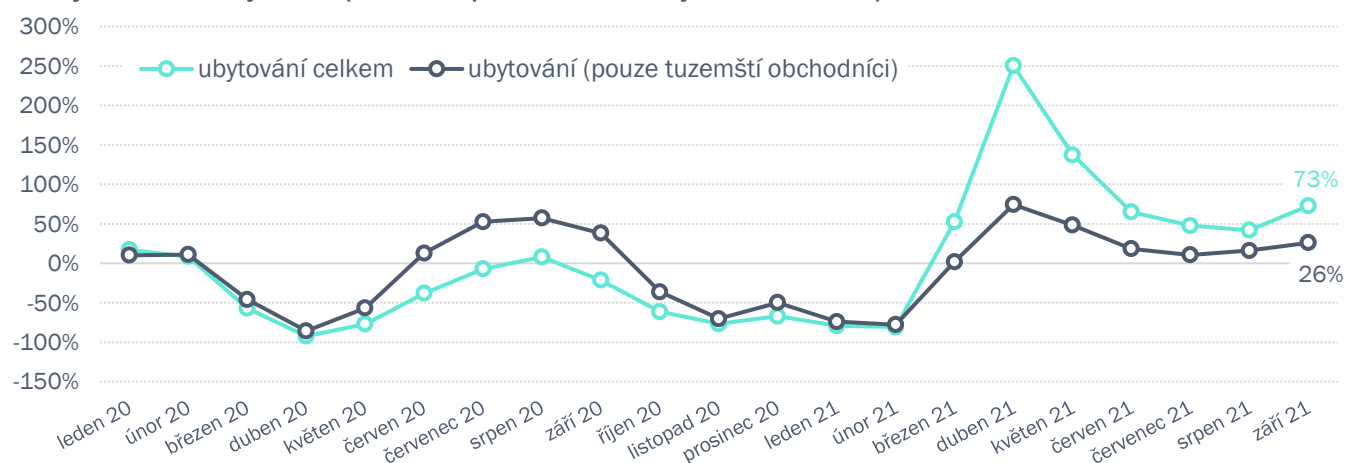

Zdroj: ČSÚ

4.3 Kartové transakce za ubytování a cestovní kanceláře v ČR

Růst plateb kartou za ubytování v ČR dosáhl podle dat České spořitelny v letošním roce svého vrcholu v průběhu dubna, kdy se platby meziročně zvýšily o 250 % (v případě plateb u tuzemských obchodníků o 74 %). Oproti hodnotám z před pandemického roku 2019 však byly v dubnu stále nižší o 73 %. K růstu objemu kartových transakcí za ubytování oproti roku 2019 začalo docházet až v průběhu července, srpna a září letošního roku (průměrně o 39 %).

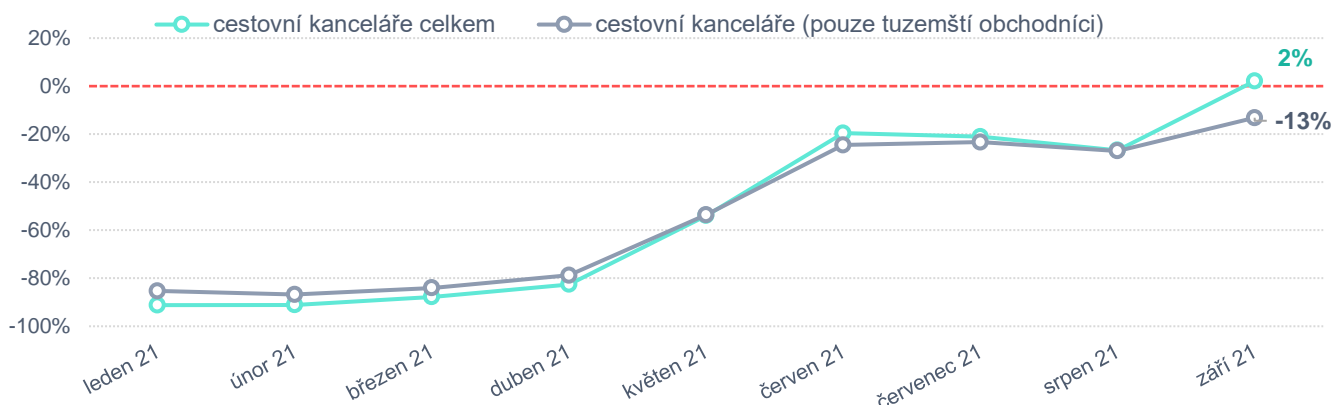
Platby kartou za ubytování (celkem a pouze u tuzemských obchodníků)

Zdroj: Česká spořitelna; meziroční změna objemu kartových transakcí

Kartové transakce u cestovních kanceláří rovněž zaznamenaly pro letošní rok největší meziroční nárůst v průběhu dubna (celkově rostly o 921 %). Stále však nedosahují hodnot předkrizového roku 2019. Oproti dubnu 2019 byly letos nižší o 79 %. V průběhu letních měsíců července a srpna 2021 pak byly kartové transakce u cestovních kanceláří oproti těmto měsícům roku 2019 nižší o 23 % resp. 27 %.

Platby kartou u cestovních kancelářích (celkem a pouze u tuzemských obchodníků; v % oproti 2019)

Zdroj: Česká spořitelna; změna objemu kartových transakcí v % oproti stejnému období 2019

Radek Novák, Tereza Hrtúsová, Tomáš Kozelský

+420 956 718 015, radeknovak@csas.cz

EU Office / Knowledge Centre

Ekonomické a strategické analýzy

EU OFFICE / KNOWLEDGE CENTRE, Ekonomické a strategické analýzy

Česká spořitelna, a.s.

Budějovická 1518/13b, 140 00 Praha 4

e-mail: eu_office@csas.cz